

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

előfizetési pénnek és a hirdás körüli panaszok valamint a lap szelvény részét illető minden körülmények ide intézendők.

Bérmertelen levelek csak inmert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár

Helyben házhoz hordva vagy vidéki postán küldve

Table with subscription rates: Egész évre, Félévre, Negyedévre, Egy óra.

Hirdetési díj:

01-hasábospetitors egyszeri beiktatásáért 5kr. Helygdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyilttér 4 hasábos petitorsórt 20 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló ajdónag sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Kedd November 19.

228. szám.

A Kókán-ügyben követett eljárásról.

Valahányszor hazánkban oly feltűnő bűnvádi eset fordul elő, mint többek között a Kókán sikkasztási bűneset: mindannyiszor éreznünk kell, hogy bűnvádi eljárási törvényünk nincs, a gyakorlatban elfogadott csonka eljárási javaslatunk pedig a mai igényeknek meg nem felel.

Ily esetek alkalmával felmerülő kérdésekben bírók, ügyészek, ügyvédek és felek a legnagyobb zavarban vannak, mert nincs törvény, melynek szabályaihoz alkalmazkassák tetteiket és sok esetben az édekelte felek méltatlan sérelmet szenvednek.

Részemről összes törvényhozási teendők között nem ismerek sürgősebbet, mint ez a mai kor és társadalom eszméinek, a büntető jogtudomány megállapított elveinek, közjogi és alkotmányos intézményeinknek megfelelő bűnvádi eljárási törvény megalkotásánál.

Minden állam első létfeltétele, hogy benne rend uralkodjék. Ezt pedig a büntetőtörvények teszik lehetővé.

Az anyagi büntetőtörvényben mondja az állami törvényhozás, hogy mit tart büntetőnek eslekménynek és mivel bünteti ennek elkövetőjét.

Az alaki törvényben, vagyis a bűnvádi eljárásban meghatározza a törvényhozás másképp járjanak el igazságszolgáltatási közegek és a felek.

Ezen szabályok megalkotása nem könnyű feladat, mert a törvényhozónak két érdekelt kell védenie, nevezetesen a társadalom általános érdekét, mely az igazság megvalósítását és a törvényszégek gyors elnyomását akarja és a vádlott érdekét, mely szintén társadalmi érdek és a polgári jogok, a védelem jogai biztosítását követeli.

De hát e feladása nem lehetetlen s

a különböző törvényhozások azt többé-kevésbé helyesen megoldották a szerint, a mint népeik alkotmányával bírtak, vagy önkény által kormányoztattak.

Nem akarok most erről bővebben szólni, csak annyit jegyzek meg, hogy mi, kik az angolok után a legrégibb alkotmányokkal bírnak, megvárjuk törvényhozásunktól, hogy haladék nélkül megalkotandja bűnvádi eljárásunkat, még pedig a vádrendszerre alapítva, mely rendszer lagalkalmasabb arra, hogy a vádnak meglegyenek a nyomozásra és bizonyításra szükséges eszközei, de meg legyen a védelemnek is eszköze az igazságszolgálaton kívül, semmi másnak befolyása ne legyen.

Mint az 1882-ik évi Csemegi-féle javaslatból és a mult ülészakban Fabinyi Teofil volt igazságügyi miniszter által benyújtott javaslatból kitűnik, kormányunknak czélja ily elveken alapuló bűnvádi eljárási törvény megalkotása.

Mennyiben sikerült e javaslatoknak a nehéz feladatot megoldaniok, arról más alkalommal óhajtok szólni.

Most csak a Kókán sikkasztási bűnesetben felmerült arról az eljárásról akarok megemlékezni, mely szerint ennek iratai és a perbe bont M a t l e k o v i t s Sándor volt államtitkár törvényszéki beadványai, mielőtt ezek a törvényszék előtt tárgyalattak, vagy gyakran benyújtattak volna, hirlapokban tétetnek közzé.

A mit hirlapjaink az ily iratok közlésével elkövetnek, valóban megbotránkozató és sürgősen követeli, hogy nemcsak bűnvádi eljárásunk mielőbb megalkotassék, de sok tekintetben már hiányos sajtótörvényünk is revidiáltassék.

Nincs sehohy egy rendezett államban megengedve, hogy bűnvádi perek és az azokban előfordult biztosítékok tárgyalás előtt hirlapok utján büntetlenül közzét-

tehessenek és nyilvános discussió tárgyát képezzék.

A oly államban, melyben ez lehetséges, az ember legdrágább kincse, a becsület, mindennap a megsemmisülés veszélyének van kitéve.

Ez indította a francia törvényhozást arra, hogy a polgárok becsületét megvédjé, törvényt alkotván 1881-ben a sajtóvétségek megbüntetéséről s megtiltván abban, hogy a hirlapok a bűnvádi periratokat s bizonyítékokat tárgyalás előtt közzétegyék.

Batbie: „Traité theorique et pratique de droit public et administratif“ czmű műve 2-dik kötete 148-ik lapján ezeket mondja:

(A törvény tiltja a vádiratok és bűnvádi eljárási vagy fegyrendőri iratoknak közzétételét, mielőtt azok a tárgyaláson felolvastattak volna. (38. cz.) Ez a tilalom az igazságszolgáltatás érdekében történt, mely ily indiserét közzétételek által lefolyásában fészélyeztetett volna. — Sulyos gondatlanság lett volna az ily okiratok discussióját tárgyalás előtt megengedni.)

Igaza van.

Nálunk csakugyan sulyos meggondolatlanság, a mit hirlapjaink a bűnvádi eljárási periratok s bizonyítékok közzétételével elkövetnek.

A becsület az embernek eszményi értéke. Ezt az államnak védeni mindaddig kötelessége, mig azt valaki aljas tetteivel el nem játszotta. — Quilibet praesumitur bonus, donec probetur contrarium.

Mig a becsületvesztő tettet a bírói ítélettel meg nem állapítja: addig a becsület minden emberben, legyen az kicsiny vagy nagy, védelmezendő.

Ha a tárgyalás előtt hirlapokban közzétett vádak és bizonyítékok a tárgyalás alkalmával esetleg valótlanoknak bizonyulnak: a hozandó felmentő ítélettel a

hirlapokban előlegesen meghurczolt egyén becsülete teljesen helyre lesz-e állítva?

Soha.

Sok százezer ember, ki a megbélyegző vádakot és bizonyítékokat olvasta: a felmentő ítéletet — meg lehet — nem fogja olvasni. Ezeknél — sőt másoknál is — továbbá is fennmarad a gyanunak némi sötét árnya.

Helyes tehát a törvényhozások azon rendelkezése, melylyel — mint a francia törvényhozás szigorú büntetéssel sújtani rendelik azokat, kik a jelzett iratokat tárgyalás előtt hirlapokban közzéteszik.

Igazságügyi miniszterünk széles látóköre és erős jogérzete bizonyára nem sokáig fogja tűrni, hogy a bűnvádi periratok és bizonyítékok a hirlapok által tárgyalás előtt büntetlenül közzétehetőek legyenek és a képviselőházhoz nem kérik benyújtani a jelzett törvényjavaslatokat, melyeket más okokból is a hazai közvélemény türelmetlenül vár.

Körösi Sándor, orsz. képviselő.

Országgyűlés.

Budapest, november 18.

A képviselőház mai ülésében kezdte meg a jövő évi államköltségvetés föltölti általános vitát, melyet H e g d ü s Sándor előadó nyitott meg az egész ház által figyelemmel hallgatott, szigoruan tárgyalagos és igazán pénzügyi beszédével, melylyel a pénzügyi bizottság jelentését bővíté ki, tartózkodva minden tulzástól-rózsás szinezéstől és visszatartva örömét az elért eredmények föltölti akkorra, mikor az előirányzat megvalósul. Az élénk helyeslésekkel fogadott előadó beszéd után H e l f y szót a költségvetés ellen. Nem kicsinyly ugyan, hogy a mérleg csekély hiánnyal záródik le, de aztán az előző évek pénzügyi politikáját bírálta s rámutatott, mily nagy áldozatok árán jutottunk el eddig; kifogásolta, hogy a központban a személyi járandóságok emelkednek; majd a valuta-rendezést érinti s anyugdíjak emelkedésével szemben helyteleníti, hogy mégis az állami administrtiót akarja a kormány, ho'ott

magasló alakja lesz művészetének. Tudom. Oh! meglásd Lise.

— Na, ne kezdjük újra a komédiát, mikor minden oly szépen halad. Legyen eszed, végy erőt magadon. Hallod, hogy elment. Légy vidor és élénk, hogy megtessél szerelmes völegényednek, ki hosszú utról jött érted. Tartsd helyes egyensúlyban szivedet és értelemet.

Roxane felkelt, szemével ösztönszerűleg kereste mindenütt az eltávozott ifjút, bánkódása újra fékezhetetlenül szakadt fel összeszorult kebléből. Pelérdi után kiadott, elszibadt karjait hivatogatólag emelte fel, majd megint eler nyedten szívzakadó sóhajok között roskadt össze a támlányba Lisének éppenséggel nem volt ideje öt vigasztalni, tudta, hogy csak hitvány komédia az egész, utána látott a máhházának, mert nincs vesztegetni való idő, a gróf még ma itt lesz s aztán haladéktalanul elutaznak, mert ha ez a hőbortos Roxane meglátja megint azt a szerelmes ifjút ugy menten meghiusul a szép terv.

A délután folyamán csakugyan megállt a kocs, mely az érkező gróft meghozta a legközelebbi vasuti állomásra.

— Nyissa ki. Én vagyok az, Lise asszony! Lise asszony az ajtót rázó gyors döntésére kénykedve tekintett ki, s midőn Kéry megpillantá, örvendetes mosolygással nyitott ajtót.

Roxane szívének dobbanása elállt, göresősen fogódzott meg a kandalló parkányján, hogy imbolygó alakját feltartsa, midőn a gróf könnyed lépteinek zaja megértinte füleit.

A következő pillanatban Kéry már belépett a terembe.

A viszontlátás örömétől felizgatottan hevesen nyult a szép Roxane reszkető kezei után és szenvedélyesen csókokkal árasztá el.

— Ah! tehát végre mégis megtaláltam Oh! nem is hiszi mennyit szenvedtem gyors és megfoghatatlan eltűnése óta. Ön igazően szép, — mondá határtalan elragadtatással Kéry még egyre a csabos nő kezét erősen fogva, — Iste nemre, ön szebb és ifjabb, mint valaha. Nyilván

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Egy arany.

— Richard O'Monroy. — A multkor találkoztam derék barátommal, Tavernost orvossal a köruton. Ez a Tavernost nagy újkori ember; nincs rajta semmi azokból a régi módi doktorokból, a kiket lehet még a szinpadon látni kopasz ábrázattal, hosszú hajjal, fehér inggallérral s ébenfa foga-gantus böttal. A haja kurtára van nyírva, a szakála hegyes, a bajusza merészen feltűrve s kifogástalan szabásu kabátjának gomblyukában ott csillog szerényen, alig észrevehetőleg, a becsületrend szalagja.

Vajjon olyan orvos volt, a kit szerettek? Nem tudom, de azt igen, hogy alig volt szabad perze és mindig elégedetten beszélt a tudományáról.

Ma azonban egészen elkeseredett arcot vágott s merev szemei folyton egy aranyra tapadtak, a mit a tenyerén tartott.

— Mi a menyköt csinálsz te itt a körüt közepén s micsoda mulatság reá bámulni egy husz frankos aranyra?

— Micsoda mulatság? — mondá komoran. — Hát csak olyan, hogy ez az arany a becsületesség felpénze.

— Beszélj sz bolondot!

— Bizony barátom, folyton félek, hogy a kalapom három hegyű sípkává válik át, mert öt perze a te barátod, Tavernost orvos, az orvosi egyetem ny. r. tanára közszégi bizottsági tag, becsületrend lovagja nem egyéb, mint egy Alphonse ur!

Ugyan, ugyan — kiáltám önkénytelenül meghökölve — hát mire való az ilyen tréfa!

— Nem tréfa, hallgasd csak inkább meg a szomorú históriámat. — Körülbelől nyolcz napja ugy kilencz óra tájt, hogy felmegyek a Körbe, a véletlen d'Eparvinnel hozott össze. — Ejnye, milyen jó, hogy találak — mondá

kezet nyujtva — légy szives látogasd meg Carolinet. Nem tudom mi baja van, egy idő óta ideges, izgatott — nincs étvágya, nem vidám. Lázrohamakról panaszodik s azt mondja, hogy olyan gyenge, hogy valóságosan kinzónak érzem magam, ha csak egy csókot is kérnék tőle. Figyeld meg, hallgasd ki, gyógyítsd meg és nagyot tétél.

Ismertem annyiban Carolinet, a mennyiben vacsoráltam vele egy nehányszor d'Eparvin társaságában. Pompás barna nő volt, jól megtermett, nehéz pilláin bámulatos szemeket fűdtek félig el s már rég irigyletem barátomtól.

— S hol lakik — kértem d'Eparvintól. A Laffitte utcában. Csak jelentsd be magad, nagyon bizik benned, és nem akar más orvost, mint téged.

Egy félóra mulva ott voltam. A szobaleány lámpával a kezében nyitott ajtót. — Asszonyom lefeküdt — mondá. — Tudom, de én az orvos vagyok, Tavernost és Eparvin maga küldött. — Oh, akkor más. Egy kissé megvárakoztatott a fogadószobában, aztán bevezetett a szentek szentélyébe.

Lassan közeledtem, a keleti szőnyegek-ből és párnákból összeállított ágyhoz, a melyen Caroline hevert; félhomályban, a karja a feje alatt, hátravetett fejjel. Mosolyogva vont magához tekintete . . .

... És most tíz perze, ezen az utca szegeleten találkoztam d'Eparvin barátommal. És én, a ki máskor szívélyesen nyujtottam eléje kezemet, éreztem láttára, hogy zavarodom meg, pirulok el, s miután röviden jó napot kívántam, el akartam sietni mellette, mikor megfogott a kabátom gombjánál.

— Nos, megállj, van valami számádásunk együtt!

Megrettentem, kétségtelen mindent tud, de most jól kell tartanom magam.

— Micsoda számádásunk? kérdeztem nyugodtan.

— Nos, hát a látogatásod ára Carolinenél.

Hirtelen elpirultam. Persze, dehogyan, dadogtam, biztosítlak... nem érdemes.

— Nem ugy van az. Doktor vagy, elmentél hozzá, a lakására, mert kértelek — ime husz frank.

S mielőtt ellenkezhettem volna, egy aranyt tett a kezembe s gyorsan elsietett, nem akarva többet róla beszélni. S ime most ez az arany van itt a kezemben, a mit d'Eparvin adott, a miért elcsábítottam a szeretőjét. Ez becsületesség.

Tavernost elhallgatott s én elkezdtem kacagni.

— Hát barátom — mondám — nagyon könnyen lecsönésítheted a lelkiismeretedet. — Nézd csak!

S egy szegény asszonyt mutattam neki, a ki egy gyereket vitt karján, kérve nézett ránk.

Tavernost sietve felé ment és ragyogva a boldogságtól, kezébe nyomta az aranyat.

A bűnös ösvényen.

Regény 1 kötetben. — Irta: R. P. O.

(Folytatás.)

XIII

— Fogságod megszűnt bájos gyermekem; tul vagyunk a veszélyen. Ó már elment. Kiáltá be Lise édeskesen Roxane szobájába, melyben a redőnyökön behatolt napsugarak már élénk játékok izztek a padlózat szőnyegein. Az iménti szavak felrezzenték a szép alvót és nyomban hideg borzongást érzett hátán végig futni.

— Elment? Hová? kérde ijedten nagyra nyílt szemekkel Roxane. Álomban azt hittem, hogy itt van mellettem, védelmezett, nem engedte, hogy elragadjanak mellőle. Szerettem őt, valódi nagy lélek, roppant akarat erő, példátlan szorgalom, gondolkozó agyvelő párosul benne, ki

a szélesebb önkormányzati adminisztrációra kelle-
ne törekdni, mert a nyugdíjak apasztására
is csak ez folyhat be, aztán más erópai álla-
mok is az önkormányzat felé hajlanak. A csi-
bet rekonstrukció megemítésénél s az admi-
nistratív fejtegetésénél is azt hangoztatja, hogy
Tiszán vissza kellett volna vonulni; majd
Tisza nagy váradi beszédével szemben azt vi-
tatta, hogy Tisza kormányzata alatt a közjog
tekintetében hátramenet történt, — bizonyít-
ni azonban nem tudott. Végül határozati ja
vaslatot adott be, mely szerint a ház kimondá,
hogy a költségvetést nem fogadják el általános-
ságban, részletes tárgyalás alapjául.

Utána Rakovszky István beszélt a
költségvetés mellett ugyan, de nem hallgatá
el, hogy aggályokkal tekint a közel jövőbe,
mert túlvértes remények kezdenek lábra kapni,
holott szóló az elért egyensúlyt nem tartja
annyira consolidáltnak, hogy arra légyarákat
lehesse építeni. Számos tétellel indokolja, emez
álláspontját s hangsúlyozza emeli ki a takar-
ékonosság szükségét, és azt, hogy nem szabad
tulbecsülni az eddigi pénzügyi eredményeket.
Végül a mezőgazdasági érdekek ápolásának
szükségét emeli ki, mint melyekről a nagy
erőteljes emlegetése közben megfellelkezünk. E
szigorú kritikát gyakorló s majdnem a pessimi-
smusig menő, de szépen előadott beszédét
figyelemmel hallgatta a ház.

Végül Molnár József szólta a költ-
ségvetés ellen — hangoztatva az állami hi-
vatlanok fizetésfelelőtlenségének szükségét (a
jobbán dótta katonákkal szemben), az ipar-
és közegészségügy fontosságát s a deficitet
nem erős alapon nyugvó számításával 67 mil-
lióra téve (433,000 frt helyett).

Az első napi vita higgadt és tárgyila-
gos hangon folyt. Még 9 szónok van szólásra
felírva.

Külföld.

A brazilai forradalom. Nem
szenvet kétséget, hogy a forradalom Braziliá-
ban sikerült, s hogy ma ez az állam köztár-
sággá van átalakítva. Ez erőszakosan törté-
ni s természetesen nincs kizárva az a
lehetőség, hogy utóbb a monarchia hívei zen-
dülnek fel s talán vissza is veszik a hatalmat.
Ma azonban a republikánusok kerekedtek fe-
lül s teljesen urai a helyzetnek. A mozgalom
nem II. Pedro császár személye és politikája
elleni gyűlölethez keletkezett. Ellenkezőleg
a császár a legnagyobb tiszteletet élvezi s most
a republikánusok is ritka kiméltetel bannak
vele. A császári család, úgy látszik, belenyu-
gott az eldöntésbe s Európába költözik át.
A román miniszterválság gyors
és szerencsés megoldása Európáértéle
megelégedést kelt. A Manu-kormány tegnap
vette át az ügyek vezetését s remélhetőleg
hamar meg fogja hiusítani azokat a csufos
üzelmeket, melyek színhelyévé Catargi alatt
Románia lett. Teljes bizonyosra veszik, hogy
a törvényhozás a legjobb indattal lesz az
új miniszter iránt. — Miért járt
Milán Belgrádban? Legvalószínűbb,
hogy Milán nem annyira a királyné és fia ér-
dekeiben, mint inkább a saját magán-, főleg
pedig pénzügyi érdekei rendezését végezt
Belgrádban. A királyné-kérdésben sajátképen

való, hogy ismeri válaszomat Lise asszony
lelérére?

Roxane a nagy felindulástól nem tudott
szóhoz jutni helybenhagyva intett fejevel.

— Oh! mennyire áldom a végzetet, mely
ismét eljuttatott önhöz. — folytató hévvel, örö-
mítasan Kéry, a ki a végzetes csából lenyűgöz-
tetett végleg.

Pillanatnyi csend állott be, mely alatt a
gróf egyre az elragadtatás tűzével szemében
nézte az elfogadott nót.

Kéry nagyon feltűnő módon megváltozott
mióta öt utolszor láttuk. Nem volt már az a
hódító alak, a ki megjelensével az elegáns vil-
lág termeiben általános érdeklődést tudott kel-
teni a bájos nők között, arczáról hiányzott az
a rokonszenvet keltő szelíd mosolygás, mely an-
nyira megnyerte részére az embereket, nagyon
halvány és szerfelett becses volt, sőt mondhat-
ni az a pettyhüdség lepte el, mely a kicsa-
pongó dorbézolókat és a festett ábrázatu leányka-
kat szokta ijeszítő módon meglepni időnek előtte.
Semei melyen be voltak esve kékes karikáktól
övezve, villogó tekintetéből kisingárgott a morp-
hium mérgé; azelőtti könnyed, ruganyos alakja
megvolt viselve, a kiállott gyötrelmek önsúlyá-
tól és a nagy betegségtől kissé meggyöngyöd-
tett és a hajszálya árnyalatig mindenben utá-
noztta és tanulmánya tárgyává tette.

Mégis Roxane mindinkább magához tért a
gróf szemének különös fény villanását felette
bizarnak találta és az első pillanat dermesztő,
kedvezőtlen benyomása hamarosan módosult, mi-
don annak élézes és kedvesen rezgő hangja ro-
hamosan felidézta a mult izgalmaikat a szép nő
hevesen dobogó szívében.

— Oh! Roxane, ön kegyetlen és ingat-
matlan volt velem szemben.

— Édes gróf, tehettem-e másként a riada-
lom kétségbejött perceiben?

Közös elvetemültséni áldozata ki üzött a
nagy világból, győgyíthatatlan bánat marczan-
golta megrendült szívemet, lelkennek, gondola-
táimnak, álmaimnak megfeszült harezban kellett
a megdöbbenő emlékek ellen küzdeniük. Töb-
bet szenvedtem, mintsem ön gondolná úgy mond
Roxane csendes, lágy szelidséggel.

mi sem történt, mert mindkét fél szilárdul
ragaszkodott a saját álláspontjához s így
mértvadó körök nézete szerint ez a kérdés
mégis csak a skupstina elé fog kerülni. A
közvélemény és a politikai körök rokonszenve
ma ismét inkább a királyné részén van.

Napi hírek.

— Legfelsőbb kihallgatás. A király ő fel-
sége csütörtökön, nov. 21 én és a jövő hétfőn,
nov. 25-én Budapesten legfelsőbb kihallgatást
fog adni. Előjegyzések a kabinet irodában
(budai kir. várak) eszközöltnek.

— A debreceni ügyvédi kamara részéről
közhiprétetik, hogy Márton Lajos debreceni
ügyvéd önkéntes lemondása folytán a ka-
mara lajstromából kitorűitett.

— A felolvasó kör holnap szerdán tartja
2 ik felolvasó estélyét, mely alkalommal Kó-
sa Barna ur fogja ismertetni a nagy orosz
költő Puskin „Anyegin Eugén” című, világ-
hírű verses regényét. E felolvasásra, mely d.
u. 5 órakor lesz a városbáza nagy tanács-
termében, a tör tagjai állandó jegyeiket hasz-
nálhatják, nem tagok pedig Tóth Béla ur
gyógyszertárában (Görtl-féle gyógyszerár)
kaphatnak belépti jegyet. Dr. Tüdös Kálmán
jegyző.

— Hymen. Bihari Imre fiatal kereskedő
f. hó nov. 16 án vezette óltöröz Kápolnási
Imre helybeli kiváló polgártársunk kedves le-
ányát Ilonkát. (Emke.)

— Gulyás Gizella k. a. debr. e maradt
hangversenyére vonatkozólag a következő nyil-
latkozatot közli a budapesti lapokban: „A De-
brecezen elmaradt hangversenyemre vonatko-
zó tudósításban az a téves, a valóságnak meg
nem felelő állítás foglalt helyet, hogy én az
ottani szinigazgató urral egy német nyelven
írt levelező lapon tudattam volna hangver-
senyem elhalasztását. Én magyarokkal ma-
gyarul szoktam levelezni s ez alkalommal an-
nál kevésbbé irhattam volna németül, mint
hogy a debreceni szinigazgató urnak egyá-
talában semmiféle nyelven sem írtam, sőt még
azt sem tudtam, hogy ottani hangverseny-
met a szinigazgató ur vette át, mivelhogy hang-
versenyem rendezése s azok napjának meg-
határozása nem engem illet, hanem az impres-
sario urat, ki engem a jelen évadra szerző-
tetett. Kiváló tisztelt Gulyás Gizella. — Ha
azt hiszi a kisasszony, hogy ezzel a nyilatko-
zattal enyhítette a Debreczenben előidézett
botrány hatását, úgy nagyon csalódik. Azt
hogy az utolsó órában ide érkezett nem e t
levelező lapot ő küldte volna, néhány főváro-
si hírlap írta, (az innen küldött tudósításban
csak az mondatot, hogy ilyen levelező lap
érkezett, a mi igaz is). A német levelező lip
az impressariót urtól érkezett, a kie a kisass-
zony nyilatkozatában hivatkozik. É s végre-
akárhogy áll a dolog tény, hogy a Gulyás
Gizella k. a. nagy reklamálást hárított hang-
versenyével a debreceni közönség fel lett
ültetve.

— Milyen lesz az idő? Az időjárás
fényező állása mestanában nagyon bizony-
talan, úgy, hogy a legközelebbi napokra is
bizonytalan időt várhatni, majd derűlet, majd
ködöt esővel, vagy hóval.

— Magam is közel jutottam ahhoz, hogy
végleg átadjam lelkeket az elzúlésnek, Sivar
és kietlen volt körülöttem minden és csendes
agoniában lassan haldoxoltam.

Nem igyekeztem a kétségbejött sugalato-
kat s az örületes gondolatokat, melyek lelkeket
szörnyen ostromolták mámorban elfojtani. Lise
asszony levele azonban megtették a hatást: ki-
ragadt velök a bánat tömekegéből. Az a
gondolat, hogy feltalálhatom újra az ön közelé-
ben az édes szerelem szédítő gyönyöreit teljesen
felvilányozott. Számot vettem magammal és
azt találtam, hogy dörögés még idő előtt a
megsemmisülés örökkévalóságába kívánkozni,
mikor az élet még tartogat részünkre élvezete-
ket. A vágy, az inger birhatása után visszaadta
elborult, alvó félben levő lelkeket az életnek,
erősödni, megélni életem magamban az
élet kedvet és örömet érzélem, hogy nem
vagyok még annyira kimerülve és elviselve, mi-
szerint végleg hátt fordítsak az élet gyönyö-
reinek.

Szép éni, Roxane, s ha az életet elveszi-
tettük, elveszítettünk mindent. Sohasem érezük
ugy a világ vonzerjét, mint mikor közel állunk
a tőle való megváltás pillanatához. Elmi akarok
vágyam, óhajom abban összpontosul, hogy önnel
zavartalanul boldog lehessék. A világ előtt
bizonyára borzalmat kelt összekötésünk, miután
az áldozat emléket idézik fel elrettentő rém-
gyanánt. Szembe szállunk merészen ezzel is,
különbön legyen meggyőződve, hogy a kellemet-
len mende-mondák is hamarosan véget érnek, a
világ nem szeret soká foglalkozni egy dologgal.
Az alakoskódás ravasz, arczfintorító társadalom
szennyes zürzavarában egyik botrány a másikat
kergeti, éppenséggel nem marad sok idő reá
egy eseményre hosszabban foglalkozni. Sze-
retem önt Roxane, szeretem örületes hévvel és
a nagy szenvedély tőla ragad mindent. Ugy
van, hagyjuk a multat, ne tegyünk több lelep-
lezéseket. Jól nevelt emberekhez illő módon
diszkrétül lebbentlenül hagyjuk az azt elfedő
fátyolt. Ön nőm lesz és én mint a legilletelme-
sebb, mint a leghevesebben szerető férj teljes oda-
adással fogom tölem kitelhető módon életét élve-
zetessé tenni, úgy annyira, hogy büszke, király
női homlokát soha se érintse az elkomorulás
legcsekélyebb felhőskéje sem.

(Folyt. köv.)

— A zóna Ausztriában. Az osztrák állam-
vasutak vezérigazgatója behatóan foglalko-
zik a zóna-tarifa behozatalának kérdésével.
Különös nehézségeket támasztanak azonban a
politikai viszonyok, mert a zóna behozatala
esetén Bécsen kívül még más politikai közpon-
tok is érvényesíteni akarják igényeiket. A mi-
Magyarországon a zóna behozatalakor kizáró-
lag Budapest számára történt, az Ausztriá-
ban nemcsak Bécs, hanem más városok is,
különösen Prága és Lemberg reklamálják ma-
guknak. Ez a momentum nagyon súlyosan esik
a serpenyőbe, eltekintve a pénzügyi nehé-
zségektől, melyeket a pénzügyi kormányzat ki-
ván érvényesíteni.

Monstre uzorapör.

— Nov. 17. —

E ö t v ö s K á r o l y m é g s c h l a f r o k -
b a n v a n .

Az elsőnap tárgyalás aligha szolgálta-
tott erős bizonyítékokat a vád és törvényszék
kezébe a mi Weinbergernek viselőit is meg-
látszott, a ki tudatában volt szellemi fölé-
nyének, melylyel a ma kihallgatott szegény
egygyű, tapasztalatlan és jogtudós képvisel-
őben szűkösödő paraszttal szemben bír, a
kik közül egyetlenegy vált ki értelmes, öné-
rzetes és biztos előadása által; de méginkább
kitűnik a mai kihallgatásoknak csekély ered-
ményűsége az Eötvös Károly majdnem passiv
magatartásában, a ki ritkán látja szükségét
egy-egy kérdés föltevésének s még eddigelé-
pen nem érezette sem magán panaszosokkal
sem a köztudó képviselőjével, hogy Eötvös
Károly az ország egyik legelső kiminalistája
vállalta magára vádlótnak védelmét. — No-
de azt szokták mondani — végén csattan az
ostor. —

A N e m e z i s k ö s z t ü m é b e ö l t ö z ö t t
P é r e s i M á r t o n .

Pécsi Márton kihallgatásával és vád-
littal való szembesítésével telt el az egész
délelőtt, sőt még a délutánból is juttatott neki
valamiesikét a törvényszék. — A mi természet-
es is, hiszen Pécsi Márton vállalkozott arra,
hogy török vagy szakad, emberségesebb pénz-
űzkerdesre kényszeríti Weinbergert, a kinek
ő romlását tulajdonítja s elvéteti Weinberger-
rel üzemeinek jutalmát. — Valószínűleg Pécsi
volt, ki háromszáznál több adóst mozgósított
s feltűzött faluban össze toborzott, hogy
uzoraskodásért panaszt emeljenek, vagy ta-
nuskodni készek legyenek W. ellen. — Szóval
Pécsi — volt a pör felszólója, életetője s
neki valószínűleg nagy lelki örömet okozta,
ha néhány pár eszmáját nem hiába koptatta
volna el őt esztendő alatt az ügyvédekhez és
károsult társaihoz tett jövés menésekben.

P é r e s i p a n a s z á b a n v i s s z a m e n t 1 8 7 6 - i g .
Ekkor keveredett kölcsön ügyletekbe W-rel,
az ugynevezett „mezitálos bank” miatt, —
melybe minden 3 hónapban 20 frtot kellett
fizetnie s erre ötször egymásután kért 20 fo-
rintot W-től, évnegyedenként 3 frt kamat mel-
lett. 1877-ben már kénytelen volt egy köblös
földet eladni s W nek 180 frt fizetett; ezután
előbb 30, ezután 50 frtot kért W-től, melyből
a nem törlesztett kamatokkal együtt 390 frt
lett. Időközben Karácsony Lajosnál is kért
kölcsönt s ebből Laszkan Annának fizetett
100 frt tartozást. 1879. novemberben földjeit
eladta Karácson L-nak, a ki W-nek fizetett
azok árából 340-et, így még 50 frt tartozása
maradt fenn, — melyet az összeszámtáskor
60 frtos váltóval egyenlítették ki. 1881-ben
már 75 frtos váltóval újították azt meg, me-
lyen már neje is szerepel; 1882-ben Pécsy
Elek is kezes lett a 100 frtra bővített váltón,
mely 1883. jul. volt lejárandó 1884. márcz. W.
perrel fenyegette meg, ekkor ő 12 frtot fizetett
s a váltót 140-re állították ki, külön 100, kü-
lön 40 frtosra. Juniusban a 100 forintos vál-
tót már beakarta W. perelni; Pécsi Elekkel
elmentek hozzá, s W. akkor „o yan jószívü-
séget tanusított” iránta, hogy előlított a per-
től, de aláíratott velök egy 190 frtos váltót,
csakhogy sem a 100, s-m a 40 frtosat nem
adta vissza. — A kezes Pécsi Elek ekkor neki
zárgondnoka lett s nála foglalás történt.

Panaszos elnök kérdésére előadja, hogy
ezen adóssága miatt úgy elszegényedett, hogy
semmije sincs. W. még a becsületét is elvette,
mivelhogy szegényembernek nincs becsülete.
A baj miatt vitt, veszekedett a feleségével s
bubánatjában még a házijára is felment, —
hogy felakassza magát.

Elnök kérdésére előadja, hogy a háza
még megvan; de őt köblös földje elszott.

Elnök azon kijelentésére, hogy talán a
dologtalan életmód, politizálás is segített el-
vinni vagyonát, panaszos Karácson Lajosra
hivatkozik, hogy nem dologtalan életet élt; is-
méli, hogy ő a W. áldozata, sok száz ember-
rel együtt.

Pécsi a fölött kérdésekre előadja, hogy
a W. nek csak 50 frttal tartozik és annak 4
évi kamatával, a mit azóta nem fizetett. —
Összesen 180+12+340 frtot fizetett W-nek;
habár egyszerre nem tudja megmondani, hogy
tényleg hány forintot vett föl és fizetett visz-
sza W-nek. De ha félőrai időt kap, erre is
megadja a feleletet.

D r . K u s z k a M i k l ö s kérdésére Pécsi
eskü alatt kész bizonyítani, hogy a 40 frtos
váltó egészen kamat fejében volt kiállítva. El-
nök konstatálja, hogy a 100 frtos váltó iránt
1883 áprilisban marasztaltott el Pécsi, de
a végrehajtás csak 1884. jun. foganatosított
tott ellene.

Köztudó azon kérdésére, hogy Kará-
csony nem 260 frtot fizetett é ki W-nek,
Pécsi megmarad előbbi vallomása mellett,
hogy 340-et fizetett ki.

Ezután E ö t v ö s K á r o l y i n t é z k é r d é -
seket Pécsihez, a ki ezekre elmondja, hogy
öt hold földjét nem árverésen adta el Kará-
csónnak 150 frtjával, s hogy ő egy krajczárt
sem látott a föld árából; az mind adósságba
ment, Laszkan Antalnak 120 frt (15%) ka-
mattal) W-nek 340, legalább neki K. ennyit
mondott, mert ő a kifizeték nem volt je-
len; a többivel Karácsonnak tartozott (ka-
mat 15%) — Állítja, hogy ama 100 frtos
váltó aláírásakor sem ő, sem Pécsi Elek nem
kaptak egy krajczárt se.

Ö t i s z t e s s é g e s e n j á r t e l é s
h a j l a n d ó E ö t v ö s K á r o l y k é r i
védenekéi kihallgatását. W. emlékeztet
nem képes a kölcsönügyletet előadni, hanem
hivatkozik egy könyvre, melynek segítségével
megfelelhet.

E l n . (Elébe teszi a hivatolt könyvet)
Ha ez sem igaztalan el, szolgálhatok a többi
saját jegyzeteivel.

W. A kölcsön ügylet Pécsiével 1878.
aug. 18-án kezdődött, a mikor P. 200 frtot
vett föl.

E l n . Igaz ez Pécsi.

P é r e s i . Nem igaz.

W. Ismét más váltón 52 frtot.

Keresik e tételeket a könyvben s ta-
ának egy helyen Pécsi neve és tartozása után
30 frt kamat tételt. — Elnök ez iránt fölvi-
lágoztat kíván W-től, mert nem érti, hogy
lehet a tőkének a kamaton kívül más jöve-
delme is, a mint ezt W. állítja. — W. széles
alapot vetve beszédének azzal kezd, hogy
ezt a könyvet csak a maga tájékozása végett
vezette, mert ha ez üzleti könyve lett volna,
nem úgy vezette volna.

Végre a kérdés érdemi részéhez jutván,
ugy magyarázza meg a 30 frt. eredetét, hogy
pl. Jenei Lajos fizetett 6 frtot régi tartozás
fejében, Pécsi pedig ugyanakor 24-et, ezeket
ő egybe írta, s ez neki azon perczen
befolyt jövedelmét tünteti fel, nem pedig az
ott álló tőke kamatját (Derűltség a hallgatósá-
g körében).

W. ezután folytatja a kölcsönügylet fej-
leményét. — Pécsi a 252 frtos lejáratkor
lefizette s 1879. márcziusban egy summában
300 frtot kért és kapott.

P é r e s i . Nem igaz. W. nem is adott
volna ilyen embernek 300 frtot.

Weinberger a könyvből megmutatja a
300 frtot és kérdi, hol itt a P. által emle-
zett 390 frt? Tehát — jegyző meg — kézzel
fogható (Pécsihez) ez ember hazugsága. Ez-
után elmondja, hogy ő olyan „tisztességesen”
járt el, hogy részletenként is fölvetta a tar-
tozást, ezt rávezette az eredeti váltóra s a
fizetésről elismervényt adott.

Elnök tudomására hozza W.-nek, hogy
váltóadáságnál az ilyen elismervény nem ér-
vény s megjegyzi, hogy Weinberger a
váltókon a fizetési határidőket íresen hagyta.
W. elismeri, hogy ezt a dolgot magának tar-
totta fenn. Folytatja a kölcsönügylet ismer-
tetését: K. 260 frtot fizetett ki s 40-et már
előbb megkapott a 300-ból, úgy hogy P. neki
akkor nem tartozott.

Elnök kérdésére, hová tette a 300 frtos
váltót, W. bizonytalan feleletet ad; K-nak
elismervényt adott, a váltót pedig, ha K-nak
nem adta oda, hát P.-nek adta.

Az ügylet W. szerint 70 frttal kezdő-
dött 1880. nov.-ben s hivatkozik a könyvre.
Ezt P. készpénzben fölvetta. Pécsi azonban
tagadja. Mire W. P.-re kézzelfogható hazug-
ságot fog, miután sem 50, sem 60 frtos tétel
nincs a könyvében. 1881 szept.-ben 86 frt volt
lejárandó, de nem tudja: ez volt-e fizetve.
1881 februárban P. újabb 100 frtot vett föl,
mely augusztusban volt lejárandó.

Pécsi ezt tagadja.

Elnök, a könyv egy helyén, egy napra
bejegyzett két 100—100 frtos tételre nézve
kérdi W.-től: ugyanazon adósság-é az. W.
azt feleli, hogy ugyanazon adósság, csakhogy
az egyik tétel a régi, a másik a megújított
váltóra vonatkozik. — 1882. év május havá-
ban Pécsi 25 forintot ismét külön fölvet.
1883. márcz. talált 67 frt 35 kros új köl-
csónre nézve is elnök kérdésére „hajlandó”
W. a magyarázatot megadni, az által, hogy
ez bizonyos ló vásárlás folytán előállott adós-
ság s a krajczárok, (melyek az elnöknek kü-
lönösen feltűntek) vagy apró tartozások tür-
lesztéséből vagy kamatokból kerültek a tétel-
be.

E l n . Viszont „hajlandó” segíteni a W.
emlékező tehetőségén s oda adja neki saját
részletesebb jegyzeteit. Hanem W. kijelenti,
hogy azok az irományok nem az övéi. Pedig
az elnök biztosítja W.-t, hogy azok ő tőle fog-
laltattak le, de a vizsgálatkor azok nem vét-
tetek elő. — W. azzal mentegeti magát, —
hogy ő „tisztességesen járt el” s ezt méltó-
tasság neki elhinni a nagyságos elnök ur, azt
pedig megengedni, — hogy 1884-ben jobban
emlékezett a dolgokra, a melyeket most már
nem lehet kimagyarázni. A 100 frtől nem
tudja, új kölcsön-é, vagy pedig a 67 frt 35
krnak összeszámlása. Mert hiszen, „méltó-
tasság neki elhinni, a nagyságos elnök ur, azt
hogy ő nehezen emlékezik már vissza, s hogy
ő nem szereti magát megcáfolni, mert ez neki
nem állhat érdekében.” — Epen ezeket a dol-
gokat sem tartotta úgy emlékében, mert nem
adott azokra semmit, azért hogy P. olyan
nagy súlyt fektet rájuk.

Felolvastatik W.-nek 1884. dik évi val-
lomása. Az összeg kifejlésére már akkor sem

emléke-
leszthe-
emberü-
E
egyneh-
melyek
felől fe-
követel
ismét
sem jár-
kozik,
követel
kérdés
letörles-
is, hog-
fedezve
nála,
nagy ki-
meztett
gőzzék
egyszer
akart,
szegény
gazdaga-
csak a
Arra a
véletlen
ezeket
váltók-
miután
csak me-
nagy s
p
50 frtos
csak eb-
valóság
tartotta
A
rázza
„privát-
kamat-
E
ket is
W
gyon fe-
E
A
mikor
részlete
nyilatko-
zást áll-
ilyen í-
felelet
csatkoz-
engem
tudok
E
zeteket
ismerte
E
relés-
ismerv-
V
más ö
E
d-bb í-
vagy n-
V
keresni
E
tett so-
tárban
V
hogy n-
hogy n-
ke léke
A W
E
Az eln-
értékü-
120000
kivül
V
től 40-
pott s
feleség
jól me-
de nem
nének
4 évig
vegye-
ván n-
értékü-
házát
frtért,
és vis-
mény-
pénze-
ezreke
E
hogy
— Cs-
ra tör-
nem v-
gáló b-
előad-
sával
az ass-
nem 2
Pécsi
nak e-
tőt is
váltó-
nála l-
melyet
váltót
vallor
könyv

emlékezett, — megengedi, hogy P. abból tör-
leszthetett valamit. Különben ilyen szegény
embernek nem is adott volna 3900 forintot.

Elnök ezután elébe rak Weinbergernek
egynéhány, részben kitöltetlen váltót
melyek 25, 40, 67, 50 frtról szólnak, azok
felől felvilágosítást kér s kérdezi, hogy azon
követelések P. ellen fennállnak-e? W.
ismét hajlandó kimutatni, hogy ő tisztessé-
sen járt el Péricsivel szemben, s arra hivat-
kozik, hogy az elismervények a döntők a
követelések érvényességét illetően. — Elnök
kérdi W-től mi célból tart vissza magánál
letörlesztett váltókat, miért nem gondolt azzal
is, hogy ne csak ő maga, hanem adósai is
fedezve legyenek? Még ha kötvény van is
nála, a váltót akkor is megtartja? — W.
nagy kitérőt keresett a felelethez, hiába figyel-
meztette Ujhelelyi bírő, hogy ne kacskarin-
gózék W. azért beszélt, hogy az ügy tisztá-
sára, egyszerű, csak mások futják fel. Ő csalmi nem
akart, ha ez lett volna szándéka, nem ilyen
szegény emberekkel tette volna meg, hanem
gazdagokkal: módjában állott. — A váltókat
csak a maga biztosítása végett tartotta vissza.
Arra a mit az elnök felelt, hogy hátha
váltókat megadhatna, s akkor örökösei
ezeket a szegény embereket a visszatartott
váltóknál fogva beperelik, soha nem gondolt,
miután ő nem üzletszerűen vezette azokat
csak mellékesen, a váltókat nem is fektetett
nagy sulyt. (Derültég a hallgatóság között.)
P. értesít Márton állítja, hogy 1883 óta
50 frton kívül W-től egy krajczárt se kapott,
csak ebből lett a 190 frt. W. beszéde nem
valóságos, ő ezeltől 4 évvel is kis Istennek
tartotta magát Földesen.

A közzétett kérdési W-től, hogy magya-
rázza meg: mi az a jegyzetben előforduló
„privát váltóbeli és kamat”?
— W. Lehet hogy készpénz, lehet hogy
kamat volt.

Eln. (W-hez.) Péricsi önek terménye-
ket is fizetett kamatba?
W. Felelek? Kérem, ezt a dolgot na-
gyon felfújta. . .

Eln. Csak röviden, mert nincs időnk.
A hallgatóság előtt visszatetszést szült,
mikor W. az elnök azon kíváncsiára, hogy a
részletes jegyzetek származására, irójára nyi-
vilátkozzék, némely tételeire nézve, mert W.
azt állította előbb, hogy azok nem az övéi
ilyen feleleteket adott: „Kérem magamat a
felelet alul feloldani . . .”, „Ennyire nem bo-
csátkozhatom . . .”, „Kérem ne méltóztassék
engem olyanra kényszeríteni, a mit nem
tudok.”

Egyébiránt egyenként megnézvén a jegy-
zeteket, ennek legnagyobb részét sajátjának
ismerte el.

Eln. Miért nem adta vissza a kicse-
reléskor az eredeti váltót, hanem helyette el-
ismervényt adott?

W. Valami sürgős dolgom lehetett, vagy
más ok, a mire nem emlékszem.

Eln. Hiszen a váltó kikeresése rövi-
debb időbe kerül, mint egy hosszú elismer-
vény megírása.

W. Oh nem, néha a váltót egy óráig is
keresni kell.

Eln. Hisz ön oly pontos könyvet veze-
tett sósáiról, váltóikról, mint a takarékpénz-
tárban teszik.

W. Oh, nem!

Végül Eötvös konstatáltni kérte,
hogy mi jön a tárgyalás jegyzőkönyvébe s azt
hogy ezen „váltó alakú papírok” a váltójogi
kelekekkel nem birnak.

A Weinberger vagyona nak ere-
dete.

Ezt a délutáni tárgyaláson hallottuk. —
Az elnök kíváncsi volt, miért csak 2000 frt.
értékű vagyona van kimutatva W-nek, holott
12000 frt. értékű váltó találtatott nála s ezen
kívül még 70000 frtig áll.

W. erre azzal felelt meg, hogy az apjától
4000, a feleségével másik 4000 frtot kap-
ott s ekkor M. Telegden regálét bérlet; de
felesége onnan elkivánczolt, pedig roppant
jól ment az üzlet onnan mégis el költözött,
de nem nyitott mindjárt új üzletet. Lövy J.
nének kölcsönzött 1200 frtot, kamatja fejében
4 évig a házában lakott s ott jól jövedelméz-
vegyeskereskedést kezdett, melyet megakar-
ván nagyobbitani, úgy hogy 10—15 ezer frt.
értékű portékát helyezhessen el benne, a L né
házát megakarta venni, de nem adták 3200
frtért, ekkor onnan kiköltözött saját házába
és vissza kapta az 1200 frtot. Ezután ter-
ménytel, fával, szalonnával kereskedett és
pénzzel is üzérkedett. Így korozolta össze az
ezeket.

Is m e t a P é r e s i e k .

Péricsi Márton délutánra összeszámította
hogy mennyit kapott és fizetett vissza W-nek
— Csak hogy ezen elősorolt összegnek az uszo-
ra törvény meghozatala előtti időből való s
nem vágnak össze azokkal, a miket P. a vizs-
gáló bírő előtt elsorolt. — Péricsi Mártonné
előadása lényegileg meg egyezik férje előadá-
sával; a fő különbség csak abban van, hogy
az asszony szerint Karácson L. nem 340, ha-
nem 260 frtot fizetett ki W-nek. W. tagadja
Péricsiné előadását.

Péricsi Elek, a ki kezes volt P. M-
nak egy 100 frtos váltóján s a 190 frtos vál-
tót is aláírta, megerősíti, hogy a 40 frtos
váltó kamatra vonatkozott s elomutat egy
nála lévő 100 frtról szóló elismervényt W-től,
melyen rajta van, hogy W. a régi 100 frtos
váltót fedezetül tartotta meg. — Péricsi E.
vallomása elnök szerint megegyezik a W.
könyvével, W. mégis így szólott: Ez a Pér-

esi sem mond igazat s azután jóakarattal
fordul feléje:

— Utóljára is gondolja meg Péricsi ba-
rátom, hogy vallomására esküt kell tennie.

P. E. En másként nem vallhatok, mint
ugy, a hogy tudom a dolgot.

Karácsony Lajos,
vallomásában elődja, hogy ő 900 frt.
értékű földet vett Péricsitől s ebből ő fizetett
ki W-nek 260, Gladsteinének 330 frt; a töb-
bit megtartotta magának, mivel P. 600 frtjával
adós volt. — Ő neki W. 260 frt ki fizet-
ésekor sem váltót, sem contractust nem
adott át. — A fizetésekor Péricsiné volt jelen.
Péricsi W-vel együtt eltitkolták előtte, hogy
P. még 50 frttal adós.

Eln. Hát W. miért, hiszen neki nem
állott érdekében az 50 frtnak eltitkolása?

Tanu Lehet, hogy W. is jobban sze-
rette, ha Péricsi nem fizeti ki egészen.

W. (Tanuhoz fordulva) Honnan tudja ezt?
Tanu. Péricsi mondta.

W. Hát szent irás az a mit Péricsi mond?
M. Szabó József.

M. Szabó József „lelkem” nek és
„kedves tekintetes ur”-nak titulálja a bírák
urakat és „Mihály ur”-nak a vádlottat. —
Egyébiránt kijelenti, hogy ő sem írni,
sem olvasni nem tud — (pedig odahaza
„mester” a neve, igaz, hogy németül ejtik ki
a földesiek s „macher”-nek mondják), a leve-
let is csak „megkeresztelt”, s azt sem tudja
mi van abban. Különben a pénzt nem ő vette
föl, hanem a felesége, a ki már el van har-
tolva. Hetven forint volt a tartozásuk s ehez
a sógora harmincz forintját is hozzáírta „Mi-
hály ur”, mivelhogy azt mondta: „neki mind-
egy akárcsi fizeti.” 40 es kamatot fizettek.

Eln. Honnan tudja?
Sz. J. A társamtól.

Eln. Nem 36 ost fizettek? Havonként 3
forintot?

Sz. J. Ugy-ugy, lelkem.

Panaszos kevés felvilágosítást tud adni
a kölcsönről. W. azt állítja, hogy 70 frt
nem fordul elő a könyvében, hanem 1882 től
40, 45, 175 frtokat vettek fel három ízben,
melyből az első visszafizették. Szabó József
tagadja W. előadását s azt állítja, hogy a
mult évben 163 frtot kifizettek s most már
semmivel sem tartozik, de földje, háza is oda
van „Baresai ur” vette meg. — W. is elismeri,
hogy Szabó neki már nem tartozik Panaszos
tagadja, mintha ő 1885-ben a p. ladányi já-
rásbíró előtt 200 frtnak fölvételét elismerte
volna. Azt azonban megengedi, hogy egy 175
frtos váltó alá adatott a keze keresztvóná-
sát „Mihály urnál”, mert hiszen ő „egy bak-
mát se” tud írni.

László Gábor és neje.

egyezőleg vallják, hogy 1883-ban gyógyításra
30 frtot vettek föl váltóra, de csak 27-et kap-
tak; 1885 ig évnyegyedenként 3, 1885 től 2
frt kamatot fizettek; azután hátralékban ma-
radtak a kamattal s W. 10 frt 67 kros váltót
iratott alá velök. Azóta nem fizettek semmit.
Weinberger azt állítja, hogy László
már elebb is vett 120 frt; gondolja, hogy
valamit törlesztett belőle, de a kamatot nem
fizette. — W. könyve vallomását nem iga-
zolja.

Cs. Nagy Mihálynak

„tensur” Weinberger s már 67 óta áll vele
adós viszonyban s mikor még járó jószága
volt, az 50 %-os kamatra ráadásul tisztelet-
beli fuvarozásokat is teljesített a tekintetes
ténurnak s ha üzent e végből hozzá, nem
mert volna elmaradni. A pár órá vonatkozó
tárgyat különben saját előadása szerint csak
egy 31 frtos váltó képezi, melyre ő 20 frtot
kapott, 27-et pedig fizetett és a váltó még
mindig W-nél van. — W. azt állítja, hogy ő
30—40 frtot kölcsönözhetett Nagynak. Az
iratok között van egy nyilatkozat, melyben
Nagy 55 frt tartozást ismer el. — Nagy ezt
tagadja, hajlandó azonban arra, hogy a 37 és
35 frt közti különbséget kifizesse.

Biró Albert és neje

1882-ben vettek föl ház vételre 130 frtot W-
től két váltóra, a 30 frtos váltó a kamatról
volt adva. 1883-ban beperelte őket W., de
220 frtban kiegyeztek. Ekkor a kamatot
betáblázásról lévén szó 8 % ban állapították
meg, maguk közt azonban ezt 10 %-ra emel-
ték. A W. könyvében ennek van is nyoma.
W. 186 frt követelést mutat ki s tagadja
mintha egymás között 10% kamatot kötöttek
volna ki.

Jun. 18.

Ma délelőtt a vádlólevél öt pontjára nézve
fejleszték be a bizonyítási eljárást; négy eset
ben az uszoras kölcsön ügyletek 1883-ban és
utáni években folytak le. — Ma a tegnapi-
nál erősebb, terhelőbb bizonyítékok merültek
fel. Biró Albert és neje, ugyszinte kezesök
Péricsi Elek egyezőleg állították, hogy ők
1882-ben 130 frtot vettek föl W-től, a mely
1886-ra 220 frtra növekedett. W. ezzel szem-
ben azt állította, hogy két ízben vettek föl.
130—130 frtot s könyvére is hivatkozott —
Azonban vádlott a könyvéből nem tudta iga-
zolni állítását s ezt himezve-hámozva volt
kénytelen beismerni azon melegséggel, hogy
ilyen régi dologra biztosan nem emlékezik.
W. könyve és jegyzetei összeegyeztethetők
panaszosok és tanu előadásaival.

Farkas János és Gergely ügyének tár-
gyalása előtt Eötvös s Károly kérelmet ter-
jesztette elő, hogy miután ezek a kölcsönügyle-
tek elővültek és az 1883-ik év előtti eredetiek,
ezekre nézve ne terjesztessék ki a bizonyítási
eljárást.

Dr. Kuszka Miklós közzétett nem
ellenzte, hogy a törvényszék már most ha-
tározott álláspontot foglaljon e tárgyban,
hogy ügyletek bizonyítási eljárás alá kerül-
jenek-e; de azt ellenzi, hogy oly ügyletek,
melyeknél az uszoras követelés érvényesítése
az uszoratörvény életbeléptetése után tör-
tént, a bünvádi eljárás alul kivétessenek,
s hivatkozik az uszora törvény 4-dik §-ára,
mely szerint az ilyen régiebb eredetű ügyle-
tek még az uszora törvény rendelkezései alá
esnek.

Eötvös Károly a közzétett álláspontjával
szemben a btk. 1 §-ra helyezkedett, mely
szerint ez a szóban levő elvült s 1883 előtti
uszoras ügylet abszolote nem fogadhatók el
bizonyítási eljárás alapjául. A közzétett által
hangoztatott elvnek alkalmazása oda vezetne,
hogy az ország törképezéseinek többsége a
multakért pengellére állítható volna.

A törvényszék rövid tanácskozás után
elrendelte a Farkas Gergely panaszának tár-
gyalását azon elvi álláspontnál fogva, hogy
mindazon esetek tárgyalandók, melyekre nézve
jogerényes vádhatározat van.

Eötvös Károly ma gyakran intézett
panaszosokhoz és tanukhoz kérdéseket s sze-
replése különösen annak kiderítésére irányult,
hogy vajjon nem Péricsi bujtatta-e föl panasz-
osokat? védenze ellen, hogy följelentés?
Eötvös ki is jelentette, hogy Péricsi Márton
ellen viszon vádat fog emelni, a ki zsarolási
kísérleteket tett, tanukat szerzett czéljai elé-
résére. A hallgatóság között illo Péricsi ezt
mosolyogva vette tudomásul.

Délben a kir. ügyész az eddig kihallga-
tott összes panaszosok és tanuk megesketé-
sét kérte.

Eötvös a sértett felek megesketését
ellenzte, miután kárukak számszerint nem
tudják igazolni s erre nézve számtani combi-
nálás válik szükségessé s kijelenti, hogy az
igazságszolgáltatásnak nem lehet feladata eset-
leg hamis tanuzásnak tenni ki a panaszosokat.

A törvényszék magán panaszosokat es
küre ez idő szerint nem bocsátja, miután
a tárgyalás folyamán még szükség lehet
reájuk. — Péricsi Elek, Kóti Antal, Karácson
Lajos és Farkas János megesketését azonban
elrendeli.

Megjegyezzük, hogy a vád és véd-
beszédédek míg a Szamráki-féle lopás is
tárgya és alá nem kerül nem fognak meg-
tartatni.

A mai tárgyalás részleteire holnap vis-
zatérünk.

Közgazdaság.

Felszabadult sertés-zárlat.

A német kormány távirabban tudatta a
magyar kormányval, hogy nincs kifogás a
magyarországi sertéseknek Német-
országba való bevitelére. Ennél fogva a föld-
művelésügyi miniszter megszűntette a
sertés kivitelre tilalmat.

A szövetségbelépett gazdasági egyes-
letek nyolczadik nagygyűlése élénk érdeklődés mellett kezdődött tegnap
még a Köztelken. Három kérdés van a nagy-
gyűlés napirendjére tűzve. Mindahárom érde-
kes és közelről érinti mezőgazdaságunkat. Kül-
önösen a második kérdés az átlátbiztosítási
ügyre vonatkozó mondható olyannak, mely
éppen a jelenlegi viszonyok között actualis és
melylyel foglalkozni érdemes a gazdáknak.
Az első kérdés a közraktáraké már második-
ban kerül gazdaközönségünk elé. A mult évi
nagykörüli kiállítás alkalmával tartott congre-
suson egy ízben már foglalkoztak vele teg-
nap ezen két ügy fölött folyt az eszmecsere.
A harmadik kérdés, mely a délután folytatandó

tanácskozásnak fogja tárgyát képezni a had-
sereg nyereszterménybeli szükségleteinek a gaz-
dák által való szállítására vonatkozik, és elő-
adója Baross Károly lesz; ki a magyar gazdák
hadsergellátási szövetkezetének ügyeit kezeli.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

II. Bérlet.

Holnap, szerdán 1889. nov. hó 20-án
páratlan bérletben, itt először:

Az arany pók.

Vigjáték 3 felvonásban, Mosertől.

M Ű S O R :

Csütörtök 21. „Donna Juanitta”
operette páros bérlet.

Péntek 22. „Magduska öröksé-
ge” népszimű, népeledás leszállított hely-
árak Vik szünet.

Szombat 23. „Kisasszony fele-
ség e” operette, páratlan bérlet.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Hirdetés.

Zálog köcsön intézetemben mindazon
tárgyak, melyeknek határideje lejárt,
f. hó 27-én, délután 2 órakor iparhatósá-
gi kiküldött jelenlétében tartandó nyilván-
os árverésen — eladtnak.

Debreczen, 1889. november 11.

KATZ JAKAB

„első debreczeni zálogköcsön
üzlet” tulajdonosa.

Bejárat: Teleki utca, jobb oldal
2-ik ajtó.

Kardos László

Debreczenben Czegléd-utca.

Nagyválaszték a legújabb

női közimunkákból

ugymint: előrajzolt, kezdett és kész
tálczakendők, asztalfutók, középab-
roszok, törülközők, butorvédők.

Mint különös szép újdonság emlíendő az
ugynevezett gobelin és ujkeresztöltés.

Ugyancsak kézi munkákhoz kaphatók a
legszebb kávésterítékek, sima és ezüstös
szövetek méterszámra.

Teljesen biztos színű himző selyem
70 színben, mely alig jön többé mint a pamut.

Nagyválaszték, a legjobb színű fanelbar-
chentek, fehér pikétek, ágyszerítők és paplanokból.

Valódi Jaeger első ruhák,
szövet méterszámra, kötőgyapjn szalmiák szappan.

Korona forrás.

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni fióktelep áru csarnoka

ajánl:

Kitünő minőségű

elasz gesztenyét, teát,

valódi angol rumo,

szepeességi főzelékeket,

ritka jó minőségű kávékat

és minden e szakmába vágó cikkeket jó minőségben
jutányos árak mellett.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövet-
kezet debreczeni fióktelep áru csarnoka.

Nagyvárad-utca, megyeház mellett.

Korona forrás.

Eddig felülmulhatlan.

MAAGER W.
VALÓDI TISZTÍTOTT
CSUKA MÁJ-OLAJ
MAAGER VILMOSTÓL, BÉCSBEN.

A legelső orvosi tekintélyek által megvizsgálva és könnyen emészthetősége miatt gyermekek számára is különösen ajánlva és rendelve — mint legtisztább, legjobb, legtermészetesebb és leghatásosabbnak elismert szer: mell- és tüdőbajokban, györey, kelés, daganat, bőrküteg, mandula-betegségek, gyengeség ellen. Üvege 1 frt. Kapható a gyári raktárban, Bécs III. ker. Heumarkt 3., valamint

minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben
az osztrák és magyar monarchia területén.

Debreczenben Mihalovits István Dr. Rothschnek Emil, Tóth Béla gyógyszerész uraknál és Riekl József Zelmós kereskedésében.

Uti bőröndök. JAEGER áruk és trikó derekak.

ÚJ ÜZLET
A FŐTÉREN, AZ IPAR ÉS KER. BANK ÉPÜLETÉBEN,
a postával szemben

KOVÁCS ANTAL
özég alatt
Rövid-, Dizmü-, Játékáru,
NŐI és FÉRFI DIVATÁRU ÜZLETET
nyitottam.

Midőn ezt van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, jelezni óhajtom, hogy hosszú évi tapasztalat és ezen szakmábani jártasságom lehetővé teszi, hogy úgy jutányos ár, valamint pontos kiszolgálat által magamat a n. é. közönség szíves pártfogására érdemessé teend.

Kiváló tisztelettel
KOVÁCS ANTAL.

Szabó kellékek és rövidáru raktár.

Pipere és dizmüáruraktár.

Szíves tudomására hozom a t. közönségnek, miszerint üzletemet az
ŐSZI- és TÉLI IDÉNYRE
bel és külföldi szövetekkel
nagyválasztékban felszereltem. Ajánlom azok között különösen
brassói szövet készletemet.
Saját üzletememben készül, kitűnő szabású és jó minőségű
kész férfi és gyermek öltönyök
és
UTAZÓ BUNDAKBOL
nagy raktárt tartok s azokat határozott, jutányos ár mellett a t. közönség rendelkezésére bocsátom.

Mérték szerinti rendeléseket gyors és szolid kivitelben teljesítek.
A t. közönség által tanusított bizalmat megköszönve, kérem azzal ezentul is szerencséltni.

Teljes tisztelettel
Szedlák József.

FAIRBANKS MÉRLEGEK
az egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszertűek, rendkívül érzékenyek és tolösullal vannak ellátva. Tartósság, pontosság és könnyű kezelésüknek fogva az összes világhírlapokon első díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tisztes mérleg áránál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasútra való eladás költségei befoglaltnak. Ga. dasági székér- és zsák-mérlegeink, valamint narhamérlegeink a legkedveltebb mérleg szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.
Cím: Osztr.-magy. Fairbanks társaság mérleg- és gépyára John Bock vezérigazgató.

BUDAPEST Andrássy ut 23.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Megyer. DEBRECZENI képviselőség SESZTINA LAJOS urnál.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“
könyvkiadóhivatalában
megjelentek és kaphatók a következő könyvek.

Vértési Arnold összes munkái I—VII. vaskos díszkötés. Egy-egy kötet ára 2 frt 10 kr.	Vértési Arnold „Öngyilkosok“ elbeszélések ára 1 frt — kr.
a 7 kötet együtt 14 „ — „	Karczag Vilmos „Ma és mindig“ elbeszélések ára 1 „ 50 „
Gróf Vay Dániel „Magyarország története“ 3 vaskos díszkötet ára 7 „ — „	Karczag Vilmos „Szerető szívek“ elbeszélések ára 1 „ 20 „
Vértési Arnold „Páriák“ elbeszélés ára 1 „ — „	Karczag Vilmos „Macskák“ (történetkék) ára 1 „ — „
Vértési Arnold „A bojár leánya“ regény 2 köt. ára 2 „ — „	Molnár László „Egy kis város krónikája“ elbeszélések, ára 1 „ 20 „
Vértési Arnold „Fecskefészék“ regény 1 köt. ára 1 „ — „	Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és munkái“ ára 1 „ — „
Vértési Arnold „A jegyző kisasszony“ regény 1 kötet ára 1 „ — „	R. P. O. „Titkos szerelem“ regény 1 kötet ára — „ 80 „
Vértési Arnold „A debreczeni diák“ regény 1 kötet ára 1 „ — „	Bugyi Sándor debr. talyigás kalandjai 1 kötet — „ 60 „
Zolthay Lajos Tiszántúli egyházkerületi térképe vászonra huzva (leszállított ár) 1 „ 50 „	

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

Szerkesztő
Széchenyi-utca
ker.
H.
előzetési pénz
valamint
minden kő s
„Érmentelen
XVI
P
(T).
ugy más
az ellenzé
nálni a M
per sund
geti Polon
kalmat, h
tlekovicso
de teszi a
határozott
még is f
a száját.
Hanc
Egy span
kutat a R
össze mind
kovicse nev
lelettel a
vele a pia
bicskájá.
és mond
vicről az
uton-utfél
ujságba i
gazda. T
pénzzavar
ez a hibé
öt is, de
hirdették.
baja az,
verni, de
ilyen volt
esületesel
De
ur. Ha
sőt ha a
ért sem
hogy a d
semmi al
tatni, azt
hatja. A
Matlekov
lehet, ne
bizonyita
A „Deb
Szé
lyektől,
mutatja
melyen m
„feleletet
A „
mint azt
hanem e
mely a b
ki, eltömi
közö vég
kap. Ha
ki, mint
magyarul
A n
csecesemő
rabban o
előfordul
vannak.
ken is: a
nyen föli
fekete p
Add
alakjában
ha nagy
izgatják
ugy hogy
nások ke
eltorziójá
kerülnek
tiségü lá
E t
gyek chr
tisztátale
májműkö
skrophul
vagy az
menstrua